

ให้เด็กได้แบ่งบาน นอกสถานรองรับ

แนวทางการเปลี่ยนผ่านสู่การเลี้ยงดูแบบครอบครัว

พิชชากร เรืองเดชาวิวัฒน์

Highlights

- การเลี้ยงดูแบบครอบครัวอุปถัมภ์เป็นทางเลือกที่ทั่วโลกกำลังส่งเสริมแทนการปล่อยให้เด็กต้องเติบโตในสถานรองรับ แต่ในไทย ครอบครัวอุปถัมภ์ยังมีน้อย
- การจะเป็นครอบครัวอุปถัมภ์ในไทยต้องเข้าไปหาเด็กที่สถานรองรับ ไม่มีพื้นที่ให้เด็กและผู้ที่เกี่ยวข้องอุปถัมภ์เด็กได้เจอกันนอกสถานรองรับเลย
- การสนับสนุนเงินจากรัฐ และค่านิยมคนไทยเรื่องการมีลูกไว้เลี้ยงดูตนเองในวัยชรา ช้าเต็มในการรับเด็กคนหนึ่งไปอุปถัมภ์ในไทยยิ่งยากขึ้นไปอีก
- การพัฒนานโยบายที่เหมาะสมกับเด็กเนื่องจากยังขาดข้อมูลที่เป็นและติดตามที่มีประสิทธิภาพ

ที่มา: Freepik

“ครอบครัวนี้เป็นครอบครัวทดแทน แม่ให้ทุกอย่าง ทดแทนสิ่งที่ขาดทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นความอบอุ่น ให้การศึกษา และหลักการใช้ชีวิตค่ะ”

น้องเนย
เด็กหญิงที่ถูกทอดทิ้งและได้อยู่กับครอบครัวอุปถัมภ์

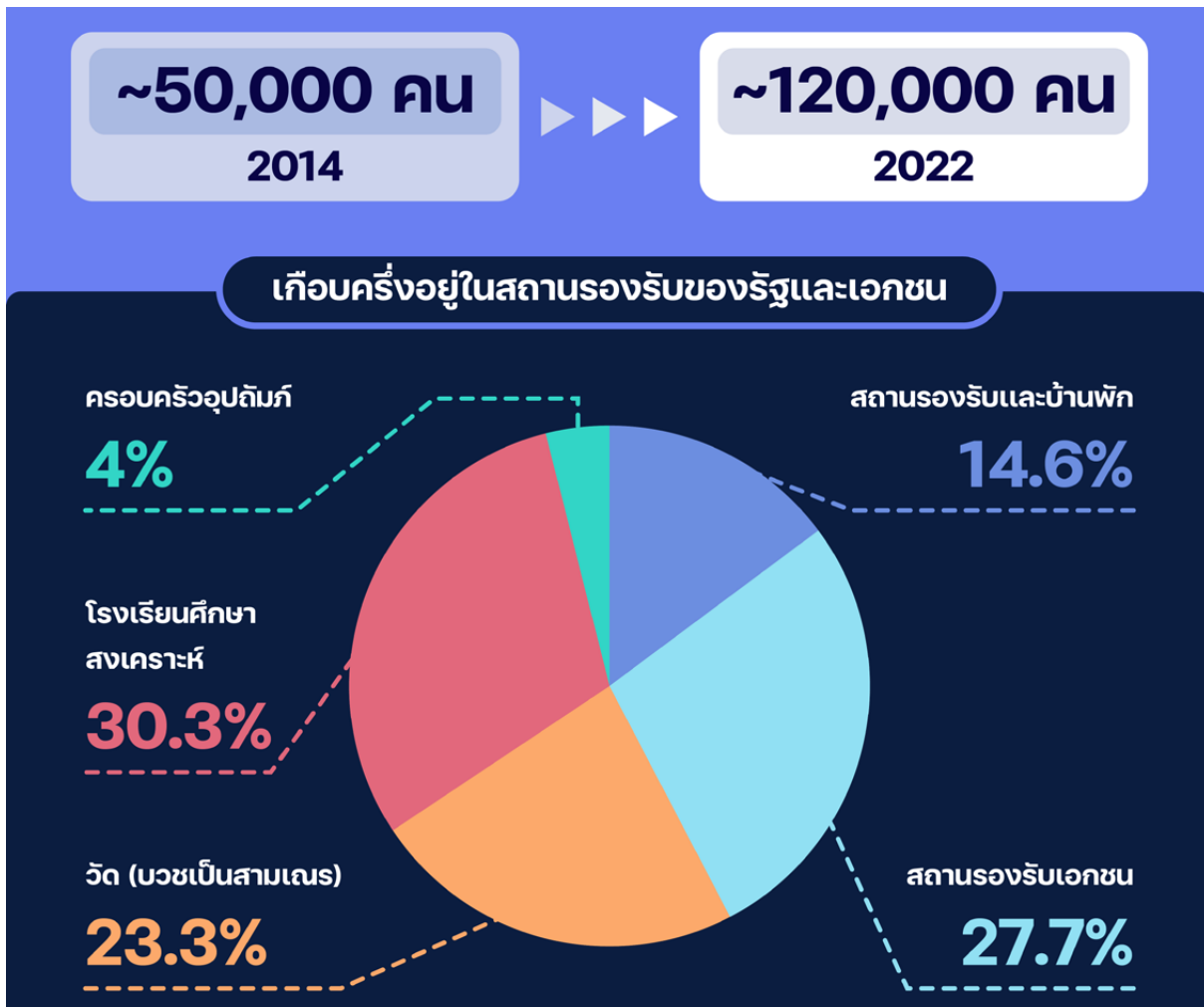
พ่อแม่ลูกอยู่อาศัยด้วยกันอย่างมีความสุขในบ้านหนึ่งหลัง รายล้อมด้วยต้นไม้และภูเขา สิ่งเหล่านี้ประกอบกันเป็นภาพวาดครอบครัวในฝันของเด็กหลายๆ คน แต่เมื่อครอบครัวต้องเผชิญปัญหาความรุนแรงภายในบ้านหรือความไม่พร้อมในหลายด้านจนทำให้เด็กต้องถูกทอดทิ้ง ภาพครอบครัวในฝันของเด็กก็ต้องสูญสลายไป เด็กจำนวนไม่น้อยต้องออกจากบ้านไปใช้ชีวิตในสถานรองรับที่ไม่ได้เอื้อต่อการเติบโตและไม่สามารถให้ความรักและการเอาใจใส่ได้ทัดเทียมกับการดูแลแบบครอบครัว แต่เมื่อครอบครัวจริงๆ ของเด็กเองก็ไม่สามารถให้สิ่งเหล่านี้ได้ ครอบครัว

ทดแทนที่เรียกว่า ‘ครอบครัวอุปถัมภ์’ จึงเป็นทางเลือกหนึ่งช่วยประกอบภาพในฝันของเด็กๆ ให้กลับมาใกล้เคียงกับคำว่าครอบครัว

อย่างไรก็ดี ครอบครัวอุปถัมภ์ในไทยก็ยังถูกท้าทายจากสังคม ทั้งในเรื่องของค่านิยมของคนไทยเอง ไปจนถึงการสนับสนุนของรัฐ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบครอบครัวอุปถัมภ์และส่งเด็กกลับสู่การดูแลแบบครอบครัว

ศูนย์ความรู้นโยบายเด็กและครอบครัว ‘คิด for คิดส์’ โดยความร่วมมือของ 101 Public Policy Think Tank (101 PUB) และสำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว สสส. ชวนสำรวจปัญหาของการเปลี่ยนผ่านเด็กจากการเลี้ยงดูในสถานรองรับไปสู่การเลี้ยงดูในรูปแบบของครอบครัวทดแทนที่ยังไม่ก้าวหน้า และทำให้ภาพวาดครอบครัวในฝันของเด็กๆ ยังไม่กลายเป็นจริง

ที่มา

UNICEF (2014), Ladaphongphatthana, K. et al. (2022), กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2021)

เด็กจำนวนมากไม่ได้เติบโต กับครอบครัวของตัวเอง

เด็กไทยมีแนวโน้มต้องเติบโตนอกครอบครัวของตัวเองมากขึ้น UNICEF สํารวจจำนวนเด็กที่ต้องแยกจากครอบครัวพบว่าในปี 2014 มีเด็กไทยที่ออกไปเติบโตนอกบ้านของตัวเองราว 50,000 คน² ในขณะที่ปี 2022 มีเด็กไทยที่เติบโตนอกบ้านของตัวเองอย่างน้อย 120,000 คน โดยเด็กอยู่ในสถานรองรับและ

บ้านพักเด็กของรัฐ 20,800 คน (หรือคิดเป็น 12.8%) อยู่ในสถานรองรับเอกชนอย่างน้อย 39,382 คน (หรือคิดเป็น 27.7%) อยู่ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 43,030 คน (หรือคิดเป็น 26.4%)

บวชเป็นสามเณร 33,150 คน (หรือคิดเป็น 20.4%)³ และสุดท้ายอยู่ในครอบครัวอุปถัมภ์ทั้งที่เป็นญาติของเด็กและไม่ใช่ญาติในข้อมูลอย่างเป็นทางการของรัฐ 5,632 คน (หรือคิดเป็น 3.5%)⁴

สถานรองรับ ไม่ใช่พื้นที่สำหรับการเติบโต

จะเห็นได้ว่า เด็กไทยกว่าครึ่งที่ไม่ได้เติบโตในบ้านของตัวเอง ต้องเติบโตในสถานรองรับ⁵ ซึ่งมักจะต้องดูแลเด็กจำนวนมากที่อยู่ร่วมกัน จนเสี่ยงที่เด็กแต่ละคนจะไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ในต่างประเทศมีการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบทั้งระยะสั้นและยาวของการเติบโตในสถานรองรับอย่างเป็นระบบ และพบว่าทำให้เกิดผลกระทบต่อเด็กทั้งทางด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต รวมถึงพัฒนาการของเด็ก

การอยู่ในสถานรองรับเป็นเวลานาน ส่งผลกระทบต่อเด็ก

งานศึกษาในสหราชอาณาจักรแสดงให้เห็นถึงผลการเรียนของเด็กในสถานรองรับที่แย่กว่าเด็กที่อยู่กับครอบครัวอุปถัมภ์และยังส่งผลกระทบยาวไปจนถึงเวลาที่เด็กต้องออกจากสถานรองรับด้วย โดยพบว่าเด็กอายุ 19-21 ปี ที่ออกจากสถานรองรับไปแล้วกว่า 38% เป็น NEET (Not in Education, Employment or Training) กล่าวคือเด็กที่ออกจากสถานรองรับเหล่านั้นไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา การจ้างงาน หรือการฝึกฝนทักษะใดๆ เลย⁷

การอยู่ในสถานรองรับเป็นเวลานานส่งผลกระทบต่อเด็ก

จากการศึกษาในต่างประเทศพบว่าเด็กในสถานรองรับ

ผลการเรียนแย่กว่าเด็ก
ในครอบครัวอุปถัมภ์

เสี่ยงเกิดปัญหา
สุขภาพจิต

เสี่ยงมีพฤติกรรม
ก้าวร้าวรุนแรง

ที่มา

Judy Sebba et al. (2015), E.L.L. Strijbosch et al. (2015)

เด็กเล็กที่อยู่ในสถานรองรับอาจต้องเผชิญกับความเสี่ยงที่จะเกิดพัฒนาการทางสมองล่าช้า และสมองฝ่อ เนื่องจากเด็กเล็กในสถานรองรับมีโอกาสดำเนินการตอบสนองจากผู้ดูแลได้น้อยกว่า ด้วยข้อจำกัดด้านจำนวนบุคลากร ทำให้ไม่ได้รับการกระตุ้นพัฒนาการอย่างที่ควรจะได้รับเมื่อเด็กอยู่ในการเลี้ยงดูแบบครอบครัว⁸

เมื่อเด็กก้าวเข้าสู่วัยที่เริ่มพัฒนาความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง เด็กที่อยู่ในสถานรองรับยังพบความเสี่ยงที่จะเกิดปัญหาสุขภาพจิต อาทิ ความผิดปกติด้านความสัมพันธ์ (attachment disorder) ซึ่งพัฒนาจากการที่เด็กในสถานรองรับมีจำนวนไม่สัมพันธ์กับผู้ดูแล รวมถึงการเข้า-ออกของผู้ดูแลเด็ก ส่งผลให้เด็กไม่สามารถพัฒนาความมั่นคงทางด้านความสัมพันธ์กับผู้ดูแลได้เต็มที่⁹

นอกจากนี้ ในประเทศไทยความผิดปกติด้านความสัมพันธ์ส่วนหนึ่งเกิดจากกิจกรรมเชิงท่องเที่ยวในสถานรองรับ เช่น การบริจาคสิ่งของหรือขนม หรือการเลี้ยงอาหารกลางวันเด็ก ซึ่งทำให้เด็กรู้สึกว่าได้ได้รับความรักจากคนแปลกหน้าเพียงชั่วคราว และเมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนั้นขึ้นซ้ำๆ เด็กจึงไม่สามารถสร้างความผูกพันระยะยาวกับผู้อื่นได้¹⁰

ที่มา: Freepik

ปัญหาสุขภาพจิตของเด็กในสถานรองรับยังถูกแสดงออกผ่านทางพฤติกรรมเกรี้ยวกราด โดยงานศึกษาจากเนเธอร์แลนด์พบว่าเด็กที่อยู่ในสถานรองรับนั้นมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวรุนแรงมากกว่าเด็กที่อยู่ในครอบครัวอุปถัมภ์¹¹

“น้องมาอยู่กับเราในช่วงที่เขาเริ่มโตแล้ว ตอนแรก ๆ เขจะมีนิสัย 3 อย่าง คือ ขี้โกหก ขี้โกง และขี้โมย เราก็ต้อง ค่อยๆ ปรับ ค่อยๆ สอนว่าสิ่งไหนควร หรือไม่ควรทำ โดยใช้ความเข้าใจ การพูดคุยสื่อสารกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน บ่อยๆ ก็ทำให้พฤติกรรมพวกนี้หายไป จากตอนแรกอาจจะยังไม่สนิทกันมาก แต่ตอนนี้เขาเรียกเราว่าแม่ได้เต็มปาก”

คุณสมร คุณแม่อุปถัมภ์¹²

การที่เด็กต้องเติบโตมาในสถานรองรับ อาจทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่ไม่ดีติดตัวมาเนื่องจากขาดการดูแลและอบรมอย่างใกล้ชิดจากผู้ใหญ่ พฤติกรรมของเด็กที่ออกจากสถานรองรับบางส่วนในประเทศไทยถูกสะท้อนผ่านบทสัมภาษณ์ของคุณสมร คุณแม่อุปถัมภ์ซึ่งรับเด็กคนหนึ่งจากสถานสงเคราะห์มาเลี้ยงดู โดยปรากฏว่าเด็กที่คุณแม่สมรอุปถัมภ์มา ในช่วงแรกมีพฤติกรรม “ขี้โกหก ขี้โกง และขี้โมย” อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมของเด็กเหล่านี้สามารถแก้ไขได้ หากเด็กได้รับความเอาใจใส่จากผู้ใหญ่มากเพียงพอ ครอบครัวอุปถัมภ์เช่นในกรณีของคุณแม่สมร จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยขัดเกลาพฤติกรรมของเด็ก ก่อนที่เด็กจะก้าวออกไปใช้ชีวิตในสังคม

ที่มา

คิด for คิดส์ คำนวณจากรายงานประจำปีกรมกิจการเด็กและเยาวชน 2020-2022, UNICEF (2014), Ladaphongphatthana, K. et al. (2022)

ทั่วโลกมุ่งสู่การเลี้ยงดูแบบครอบครัว แต่ไทยมีครอบครัวอุปถัมภ์น้อย

การเลี้ยงดูแบบครอบครัวอุปถัมภ์หรือเรียกอีกอย่างว่าการเลี้ยงดูแบบครอบครัวทดแทนเป็นการรับเด็กที่อยู่ในสถานรองรับหรือบ้านพักเด็กมาอุปถัมภ์เป็นการชั่วคราว ซึ่งแตกต่างจากการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ทั้งในเรื่องระยะเวลาที่กำหนดไว้แน่นอนว่าการรับอุปถัมภ์จะสิ้นสุดลงเมื่อเด็กอายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ แต่การรับเป็นบุตรบุญธรรมไม่มีกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดไว้ เว้นแต่จะยกเลิกการเป็นบุตรบุญธรรมด้วยตัวเอง นอกจากนี้ยังมีเรื่องสิทธิในทางกฎหมายอื่นๆ อาทิ สิทธิในการที่จะได้รับมรดก โดยเด็กที่ถูกรับเป็นบุตรบุญธรรมจะมีสิทธิในการรับมรดกของพ่อแม่บุญธรรม แต่เด็กที่ถูกรับไปอุปถัมภ์จะไม่มีสิทธิได้รับมรดกของพ่อแม่อุปถัมภ์เว้นแต่จะได้มาโดยพินัยกรรม

การเลี้ยงดูแบบครอบครัวเป็นสิ่งที่ทั่วโลกมุ่งหวังให้เกิดขึ้น เพื่อให้เด็กได้รับการดูแลอย่าง

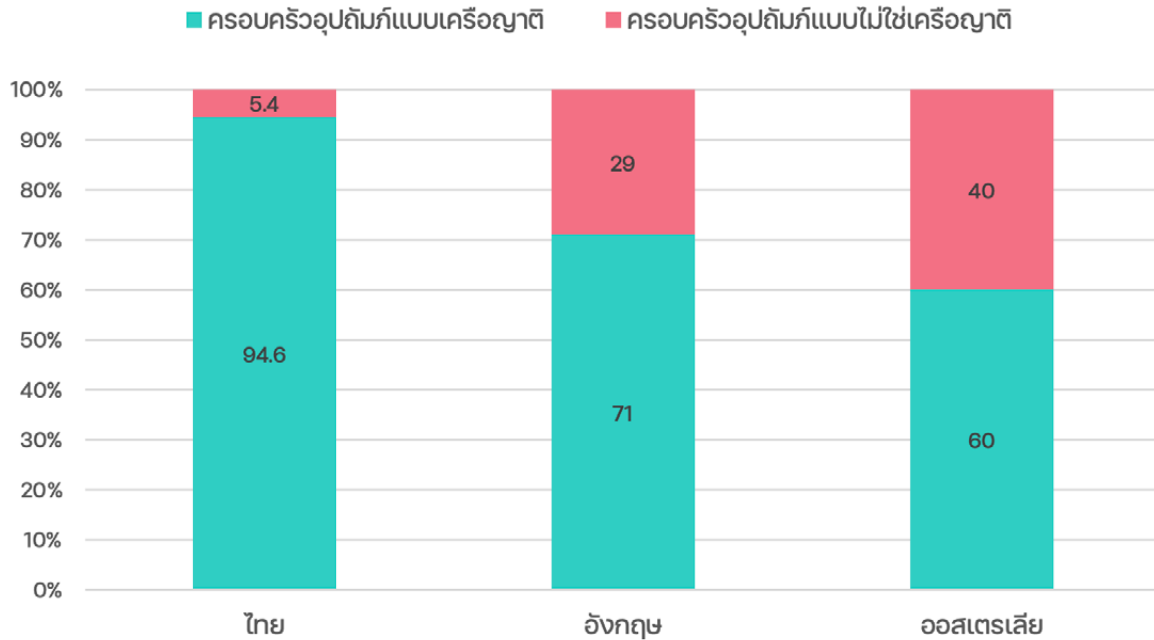
ใส่ใจและใกล้ชิด งานศึกษาจากเนเธอร์แลนด์¹³ และอังกฤษ¹⁴ แสดงให้เห็นแล้วว่าเด็กที่โตมาในครอบครัวอุปถัมภ์ถึงพร้อมมากกว่าในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นสุขภาพจิต ผลการเรียนรู้ ไปจนถึงพัฒนาการในการเข้าสังคม

อย่างไรก็ดี 3 ปีที่ผ่านมา ไทยมีจำนวนครอบครัวอุปถัมภ์ทั้งแบบเครือข่ายและไม่ใช้เครือข่ายเฉลี่ยอยู่ที่ 5,583 ครอบครัวหรือคิดเป็น 4% จากเด็กที่ต้องเติบโตนอกครอบครัวของตนเองทั้งหมด และจากการรายงานของ UNICEF พบว่าครอบครัวอุปถัมภ์เพียง 300 ครอบครัวหรือ 5.4% ของครอบครัวอุปถัมภ์ทั้งหมดเป็นครอบครัวอุปถัมภ์ที่ไม่ใช่เครือญาติ และอีกกว่า 94.6% ในประเทศไทยเป็นครอบครัวอุปถัมภ์แบบเครือญาติ

เมื่อเทียบกับต่างประเทศ อัตราส่วนของครอบครัวอุปถัมภ์ที่ไม่ใช่เครือญาติของไทยยังมีน้อยมาก แสดงให้เห็นถึงระบบการจัดสรรและช่วยเหลือครอบครัวอุปถัมภ์แบบที่ไม่ใช่เครือญาติของไทยยังมีปัญหาต้องได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง

แผนภูมิที่ 1

อัตราส่วนครอบครัวอุปถัมภ์แต่ละประเภทในไทย อังกฤษ และออสเตรเลีย

ที่มา

คิด for คัดสร้ง คำนวณจากรายงานประจำปีกรมกิจการเด็กและเยาวชน 2021 และ UNICEF 2022, the Fostering Network, Office of National Statistics UK Parliament, Australian Government, Australian Institute of Health and Welfare

โดยในอังกฤษ ระหว่างเดือนเมษายน 2021 – เดือนมีนาคม 2022 มีเด็กที่อาศัยอยู่กับครอบครัวอุปถัมภ์ที่ไม่ใช่เครือญาติ 57,540 คน คิดเป็น 29% ของเด็กที่อยู่ในครอบครัวอุปถัมภ์ทั้งสองประเภทหรือ 70% ของเด็กที่ต้องเติบโตนอกบ้าน และอยู่ในครอบครัวอุปถัมภ์แบบเครือญาติราว 121,000 คน คิดเป็น 71% ของเด็กที่อยู่ในครอบครัวอุปถัมภ์ทั้งสองประเภท¹⁵

ในออสเตรเลียก็พบว่า ในช่วงปี 2020 – 30 มิถุนายน 2021 มีเด็กอยู่ในครอบครัวอุปถัมภ์

ที่ไม่ใช่เครือญาติราว 16,600 คน คิดเป็น 40% ของเด็กที่อยู่ในครอบครัวอุปถัมภ์ทั้งสองประเภทหรือ 35.9% ของเด็กที่ต้องเติบโตนอกบ้าน และอยู่ในครอบครัวอุปถัมภ์แบบเครือญาติราว 25,000 คน คิดเป็น 60% ของเด็กที่อยู่ในครอบครัวอุปถัมภ์ทั้งสองประเภทหรือ 54.1% ของเด็กที่ต้องเติบโตนอกบ้าน นอกจากนี้ เด็กที่อยู่ในการดูแลแบบครอบครัวทั้งหมดก็สูงถึง 91% ของเด็กที่ต้องเติบโตนอกบ้าน¹⁶

ขั้นตอนการรับอุปถัมภ์ ต้องพึ่งพาโชคชะตา

การที่ครอบครัวอุปถัมภ์ในไทยมีจำนวนน้อย โดยเฉพาะครอบครัวอุปถัมภ์ที่ไม่ใช่เครือญาติ ส่วนหนึ่งมาจากกระบวนการรับครอบครัวอุปถัมภ์ในประเทศไทยที่ไม่มีจุดเชื่อมต่อกันระหว่างเด็กในสถานรองรับและผู้ที่ต้องการรับอุปถัมภ์เด็ก

การจะเป็นครอบครัวอุปถัมภ์ต้องรอให้ผู้ต้องการรับอุปถัมภ์เจอเด็กที่ถูกชะตาในสถานรองรับก่อน ซึ่งทำให้การค้นหาและจับคู่เกิดขึ้นได้ยาก จำนวนครอบครัวอุปถัมภ์โดยเฉพาะกรณีที่ไม่ใช่ญาติจึงมีน้อยเมื่อเทียบกับต่างประเทศ นอกจากนี้ การที่เด็กต้องรอให้มีคนมาอุปถัมภ์ในสถานรองรับก็ยิ่งเพิ่มความเสี่ยงที่จะเกิดผลกระทบกับตัวเด็ก ทั้งในด้านพฤติกรรมและพัฒนาการ

“ตอนนั้นเราไปจัดของว่างให้
สถานสงเคราะห์ค่ะ ก็พี่พอใกล้จะเลิกงาน
เราก็เห็นน้องเข้เข้ามาช่วยเก็บสายไฟ
รู้สึกถูกชะตาเด็กคนนี้จัง อยากรับเขามา
เป็นลูก เพราะเราก็ไม่มีลูกด้วย เลยถาม
ทางสถานสงเคราะห์และเขาก็แนะนำให้
เราเป็นครอบครัวอุปถัมภ์”

คุณสมร คุณแม่อุปถัมภ์¹⁷

จากนั้นผู้ที่ต้องการอุปถัมภ์เด็กต้องแสดงความจำนงขอรับเด็กคนนั้นไปอุปถัมภ์ หนังสือแสดงความจำนงขอรับอุปการะเด็กแบบครอบครัว

อุปถัมภ์แสดงให้เห็นว่าผู้ที่ต้องการรับเด็กไปอุปถัมภ์ต้องรู้ว่าเด็กคนนั้นเป็นใคร ชื่ออะไร มีเพศสภาพแบบใด ดังภาพ หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะดำเนินการตรวจสอบ เยี่ยมบ้านและขออนุมัติการเป็นครอบครัวอุปถัมภ์ทั้งแบบรับเงินสนับสนุนและไม่รับเงินสนับสนุนต่อไป¹⁸

วิธีการที่มีประสิทธิภาพมากกว่าในการช่วยให้เด็กได้เติบโตในสภาพแวดล้อมแบบครอบครัวคือการมีทะเบียนครอบครัวที่พร้อมรับอุปถัมภ์ไว้กับภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยส่งเด็กไปอยู่กับครอบครัวตามความเหมาะสมและความต้องการได้มากที่สุด

ในต่างประเทศ ไม่ต้องรอให้เจอเด็กที่ถูกชะตา

จัดทำรายชื่อครอบครัว
ที่พร้อมอุปถัมภ์

จับคู่เด็กให้ตรงกับ
ความต้องการของ
ครอบครัว

ที่มา

กรมกิจการเด็กและเยาวชน, GOV.UK

อย่างในอังกฤษ รัฐบาลทำหน้าที่เก็บข้อมูลของครอบครัวที่พร้อมอุปถัมภ์ที่ผ่านการอบรมการตรวจเยี่ยมบ้าน ไปจนถึงการสอบประวัติอาชญากรโดยรัฐ บรรจุเป็นข้อมูลรายชื่อหรือ waiting list รวมถึงการจับคู่เด็กและครอบครัวที่พร้อมอุปถัมภ์โดยผ่านการคัดกรองของรัฐ¹⁹ ซึ่งทำให้ครอบครัวที่พร้อมอุปถัมภ์มีโอกาสได้เจอเด็กที่เหมาะสมกับครอบครัวของตน และเด็กเองก็ไม่ต้องรอให้มีคนมาค้นพบที่สถานรองรับด้วย

นั่นหมายความว่าวิธีการที่ไทยทำจึงกลับหัวกลับหาง ขาดฐานข้อมูลครอบครัวที่พร้อมอุปถัมภ์เด็กจากรัฐ เมื่อเกิดกรณีที่เด็กต้องออกจากครอบครัวแล้วไม่มีญาติที่พร้อมช่วยเหลือเลี้ยงดู จึงมักจะถูกส่งไปยังสถานรองรับ ซึ่งหากโชคดีก็จะมีผู้ที่พร้อมอุปถัมภ์และถูกชะตากับเด็กมาอุปถัมภ์เด็กต่อไป จนทำให้ไทยมีครอบครัวอุปถัมภ์โดยเฉพาะแบบที่ไม่ใช่เครือญาติจำนวนน้อย

รัฐสนับสนุนเงินน้อย ไม่จูงใจให้อุปถัมภ์เด็ก

การเลี้ยงเด็กหนึ่งคนให้เติบโตมาอย่างดี
แน่นอนว่าใช้เงินจำนวนมหาศาล เม็ดเงินเหล่านั้น
คือต้นทุนที่ครอบครัวต้องใช้และหวังว่าจะได้รับ
ผลตอบแทนกลับคืนมาไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง การ

อุปถัมภ์เด็กแบบชั่วคราวจึงไม่สามารถตอบโจทย์
ค่านิยมเหล่านั้นได้ ยิ่งไปกว่านั้น การสนับสนุน
จากรัฐก็ยังทำให้ไม่เกิดแรงจูงใจให้อุปถัมภ์เด็ก
ด้วย

คนไทยมองการเลี้ยงเด็ก = การลงทุนระยะยาว

คนเจน Y บางส่วนมองว่า
การมีลูกคือการลงทุน
ในอนาคต

คนยังเห็นด้วยกับ
การมีลูกไว้เลี้ยงตอนแก่

ที่มา

กรมกิจการเด็กและเยาวชน, GOV.UK

คนไทยมองการเลี้ยงเด็ก = การลงทุนระยะยาว

สิ่งที่ฝังอยู่ในความเชื่อของคนไทยก็เป็น
หนึ่งในอุปสรรคใหญ่ที่ทำให้ครอบครัวอุปถัมภ์โดย
เฉพาะแบบที่ไม่ใช่เครือญาติยังพัฒนาไปไม่ไกล

“อยากมี เพราะว่าเป็นการ *invest* เราในอนาคต”

“คิดว่าแก่มาแล้วไม่มีใครเลี้ยง ไม่อยากไปอยู่บ้าน
คนชรา ถ้าแก่มาแล้วมีคนเลี้ยงก็ยิ่งดี ดีกว่าไม่มีเลย”

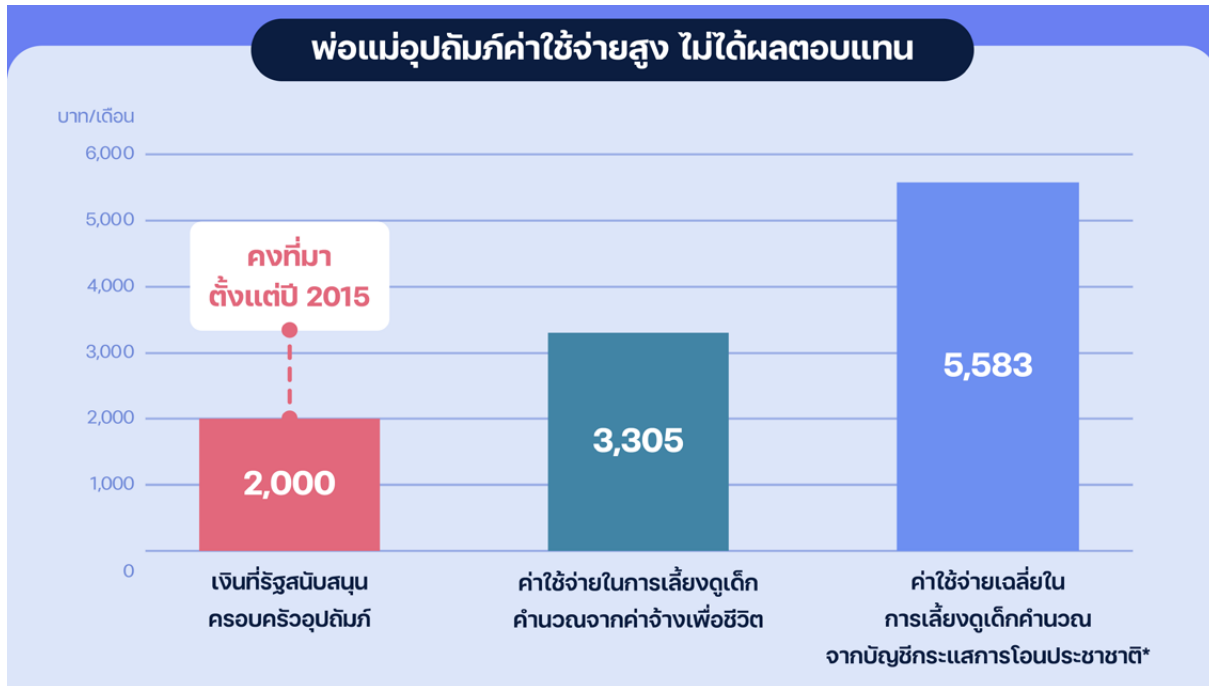
ตัวอย่างทัศนคติเชิงบวกของการมีลูกจาก
ผู้ให้สัมภาษณ์ในงานวิจัยเรื่อง ‘การตัดสินใจด้าน
การเจริญพันธุ์ของคนเจนวาย (Gen Y and Fertility
Decisions)’²⁰ โดย รศ.ดร.มนสิการ กาญจนะจิตรา

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
ที่แสดงให้เห็นถึงการหวังผลตอบแทนในระยะยาว
เมื่อลงทุนกับเด็ก

นอกจากนี้ ทัศนคติในเรื่องของการหวัง
ผลตอบแทนระยะยาวยังปรากฏในรายงานการ
สำรวจและการศึกษาเพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัย
ทางสังคมประจำปี 2561 เรื่องที่ 1 ทัศนคติและ
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการมีบุตร
ในกลุ่มประชากรเจนเอเรชันวาย ซึ่งหมายถึงผู้ที่
เกิดในระหว่าง พ.ศ. 2523-2543 (อายุ 18-38 ปี
ในขณะนั้น) จำนวน 3,474 คน พบว่า ทั้งกลุ่ม
ตัวอย่างอายุ 18-25 ปี และ 26-38 ปียังเห็นด้วย
กับคำถามที่ว่า “การมีลูกช่วยให้มีคนดูแลยาม
บั้นปลายชีวิต”²¹

แต่การเป็นครอบครัวอุปถัมภ์ซึ่งเป็นครอบครัวชั่วคราวให้เด็กคนหนึ่งอาจไม่สามารถมองว่าเป็นการลงทุนระยะยาวเพื่อให้ดูแลตนเองเมื่อถึงวัยชราภาพ เมื่อคาดหวังกับการลงทุนระยะ

ยาวเช่นนี้ไม่ได้ ประกอบกับค่านิยมของคนไทยที่ไม่นิยมเอาลูกคนอื่นมาเลี้ยง ส่งผลให้การเป็นครอบครัวอุปถัมภ์ในไทยยังพัฒนาต่อได้ยาก

*หมายเหตุ

คำนวณเฉพาะเงินโอนครัวเรือนและทรัพย์สินเงินออม

ที่มา

ประกาศกรมกิจการเด็กและเยาวชน (2015), มนสิการ, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2018), คัด for คัดสําคำนวณจากบัญชีกระแสการโอนประชาชน ปี 2021, กมิษฐ์เดช (2022)

พ่อแม่อุปถัมภ์ค่าใช้จ่ายสูง ไม่ได้ผลตอบแทน

“ตอนนั้นอยากได้เงินค่าเลี้ยงดู
เท่านั้นแหละ เลย์รับน้องฝ้ายมาตั้งแต่
เขาสองขวบ ตอนนี้ก็อายุสิบแปดปีแล้ว
เดือนหนึ่งๆ ใช้มากกว่าที่เขาให้มาเยอะเลย”

ทิตชัย – ปราโมทย์ ภูวลัย²²

การเลี้ยงเด็กคนหนึ่งมีค่าใช้จ่ายที่ตามมามากมาย แต่จากประกาศกรมกิจการเด็กและเยาวชนที่ 298/2558 เรื่องกำหนดอัตราและหลักเกณฑ์อัตราและหลักเกณฑ์การจ่ายเงินช่วยค่าเลี้ยงดูเด็กแก่ครอบครัวอุปถัมภ์ และ/หรือช่วยเหลือเครื่องอุปโภคบริโภคแก่เด็กตามความจำเป็นพบว่ารัฐให้เงินสนับสนุนครอบครัวอุปถัมภ์เดือนละ 2,000 บาท/คน/เดือน และ/หรือสนับสนุนเครื่องอุปโภคมูลค่าไม่เกิน 500 บาท/คน/เดือน²³

แต่ในทางปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติงานจริงได้ให้สัมภาษณ์ว่าจะเลือกให้ความช่วยเหลือเพียงทางใดทางหนึ่งเท่านั้น และเงินจำนวนนี้คงที่มาตั้งแต่ปี 2015 จนถึงปัจจุบัน

การเป็นครอบครัวอุปถัมภ์ก็เปรียบเสมือนการช่วยรัฐเลี้ยงเด็ก แต่รัฐกลับไม่ให้เงินสนับสนุนอย่างถ้วนหน้าเป็นสวัสดิการ กลับเลือกให้เฉพาะครอบครัวที่ผ่านการพิสูจน์ความจนแทน

นอกจากนี้ เงินที่รัฐสนับสนุนให้ครอบครัวอุปถัมภ์นั้น ไม่เพียงพอที่จะเลี้ยงเด็กคนหนึ่งได้จากการคำนวณจากค่าจ้างเพื่อชีวิต ซึ่งหมายถึงค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยสำหรับสินค้าและบริการที่จำเป็นในการใช้ชีวิตให้ได้ตามมาตรฐานกลางของสังคม พบว่าการเลี้ยงเด็ก 1 คนต้องใช้เงินราว 3,304.6 บาท/เดือน²⁴ ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อคำนวณค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเด็กจากบัญชีกระแสการโอนประชาชาติ พ.ศ. 2564 ก็พบว่าใน 1 เดือนต้องใช้เงินราว 5,538.2 บาท เพื่อเลี้ยงเด็ก 1 คน²⁵

นอกจากนี้ การสนับสนุนของของรัฐยังทำแบบ 'เสือโหล' กล่าวคือ สนับสนุนเท่ากันทุกช่วงวัย ในขณะที่บัญชีกระแสการโอนประชาชาติรายงานว่ารายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของเอกชนนั้นเพิ่มขึ้นตามช่วงวัย²⁶ ซึ่งทำให้พ่อแม่อุปถัมภ์ต้องควักเนื้อตัวเองเพื่อลงทุนกับเด็กที่รับมาอุปถัมภ์ และยังตอกย้ำความหวังผลไม่ได้ของการอุปถัมภ์เด็กมากขึ้นไปอีก

ในต่างประเทศ อาทิ รัฐ Western Australia ประเทศออสเตรเลีย การสนับสนุนเงินให้ครอบครัวอุปถัมภ์แบ่งตามช่วงอายุของเด็ก โดยเด็ก 0-6 ปี ได้เงินสนับสนุน 435.17\$ ต่อสองสัปดาห์ เด็ก 7-12 ปี ได้เงินสนับสนุน 512.41\$ ต่อสองสัปดาห์ และเด็ก 13-18 ปี ได้เงินสนับสนุน 589.64\$ ต่อสองสัปดาห์ และเพิ่มขึ้น 10-20% ตามพื้นที่ที่เด็กอยู่อาศัย²⁷ แสดงให้เห็นถึงความยืดหยุ่นของการสนับสนุนเด็กเพื่อให้ตรงกับความต้องการของเด็กจริงๆ ทั้งในด้านค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นตามอายุ หรือแม้กระทั่งตามพื้นที่ที่เด็กอาศัยอยู่

การติดตามเด็กอย่างมีประสิทธิภาพทำได้ยากเพราะนักจัดการรายกรณีงานล้นมือ

เฉพาะเด็กในสถานรองรับและบ้านพักเด็ก

เจ้าหน้าที่ 1 คน ต้องดูแลเด็ก 56 คน

ถ้ารวมเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ด้วย

เจ้าหน้าที่ 1 คน ต้องดูแลเพิ่ม 8.7 คน

ที่มา

กรมกิจการเด็กและเยาวชน, GOV.UK

ขาดข้อมูลและการติดตามเด็กที่มีประสิทธิภาพ การประเมินนโยบายจึงเป็นเรื่องยาก

การจะพัฒนานโยบายเพื่อเปลี่ยนผ่านเด็กสู่การเลี้ยงดูแบบครอบครัวได้ ไม่ใช่เพียงการศึกษาจากงานวิจัยในต่างประเทศ แต่ยังต้องอาศัยข้อมูลที่จำเป็นจากผู้ทำงานกับเด็กอย่างนักจัดการรายกรณี เพื่อให้การพัฒนานโยบายเป็นไปอย่างเหมาะสมกับเด็กอีกด้วย

ข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนายังขาดหาย

แม้ว่าจะมีการตรวจสอบเยี่ยมบ้านปีละ 2 ครั้ง และทำรายงานเกี่ยวกับครอบครัวอุปถัมภ์ปีละ 1 ครั้ง แต่ข้อมูลที่ได้มาจากการตรวจสอบเยี่ยมบ้านและการทำรายงานกลับไม่มีการรายงานข้อมูลในลักษณะที่สามารถนำไปศึกษาต่อได้

การพัฒนานโยบายรวมไปถึงการติดตามและประเมินเด็กที่อยู่ในครอบครัวอุปถัมภ์ของไทย จึงยังทำได้ยากในปัจจุบัน

นอกจากนี้ การศึกษาเด็กที่ออกจากครอบครัวอุปถัมภ์ไปแล้วก็เป็นเรื่องสำคัญเพื่อให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตของเด็กในระยะยาว และนำมาศึกษาต่อเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันสิ่งที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กทั้งขณะที่อยู่กับครอบครัวอุปถัมภ์หรือออกจากครอบครัวอุปถัมภ์ไปแล้วด้วย

จากการที่ขาดข้อมูลทั้งคุณภาพชีวิตของเด็กที่ยังอยู่ในครอบครัวอุปถัมภ์ หรือออกจากครอบครัวอุปถัมภ์ไปแล้ว รวมถึงขาดการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างเด็กที่อยู่ในครอบครัวอุปถัมภ์แบบเครือญาติและไม่ใช่วเครือญาติ เด็กที่ยังอยู่ใน

สถานรองรับ หรือเด็กที่อยู่ในครอบครัวปกติ ทำให้การประเมินผลทางนโยบายเป็นไปได้ยาก ช้ำยังไม่สามารถพัฒนานโยบายที่ทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับเด็กได้

การติดตามเด็กอย่างมีประสิทธิภาพทำได้ยากเพราะนักจัดการรายกรณีงานล้นมือ

นอกจากจะขาดข้อมูลที่จำเป็นแล้ว อีกสิ่งหนึ่งที่ประเทศไทยยังขาดอยู่มากคือนักจัดการรายกรณี หรือ case manager ซึ่งนักจัดการรายกรณีจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการเก็บข้อมูลที่ขาดหายไป เนื่องจากนักจัดการรายกรณีเป็นผู้ที่อยู่กับเด็กมาตั้งแต่เข้าสู่กระบวนการคุ้มครองเด็ก

ในปี 2021 ประเทศไทยมีนักจัดการรายกรณีปฏิบัติงานอยู่ 720 คน²⁸ ต้องดูแลเด็กที่เติบโตนอกบ้านทุกรูปแบบ เท่ากับว่าเจ้าหน้าที่ 1 คนต้องดูแลเด็กที่ต้องเข้าสู่บ้านพักเด็กและสถานรองรับของรัฐมากกว่า 56 คน และหากนักจัดการรายกรณีต้องดูแลเด็กที่อยู่ในครอบครัวอุปถัมภ์เพิ่มขึ้นอีก เจ้าหน้าที่ 1 คนก็ต้องดูแลเด็กเพิ่มขึ้นอีก 8.7 คน หรือคิดเป็นเด็กทั้งสิ้น 64.7 คน หากเป็นเช่นนี้ต่อไป เมื่อเด็กที่ต้องการเข้าสู่สถานรองรับหรือการดูแลของครอบครัวอุปถัมภ์เพิ่มขึ้น ภาระงานของนักจัดการรายกรณีก็จะเพิ่มขึ้น ยิ่งเป็นการเพิ่มช่องว่างระหว่างจำนวนเจ้าหน้าที่และเด็ก ทำให้การติดตามเด็กอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อการพัฒนาและศึกษาต่อยิ่งยากเข้าไปอีก

พัฒนาระบบจับคู่ เพิ่มโอกาสให้เด็กได้บ้านใหม่

- ✦ เพิ่มระบบรายชื่อ (waiting list) สำหรับครอบครัวที่พร้อมอุปถัมภ์เด็ก
- ✦ เพิ่มระบบจับคู่เด็กกับความต้องการของครอบครัว ไม่ต้องรอให้ไปเจอกันในสถานรองรับ

สนับสนุนเงินให้พอต่อการเลี้ยงดูเด็ก

- ✦ เพิ่มเงินสนับสนุนครอบครัวอุปถัมภ์ตามพื้นที่และค่าเงินเฟ้อ
- ✦ ทำให้การสนับสนุนครอบครัวอุปถัมภ์เป็น 'สวัสดิการ'

พัฒนาระบบติดตามและประเมินนโยบาย

- ✦ เพิ่มการศึกษาผลลัพธ์ของเด็กทั้งในสถานรองรับและครอบครัวอุปถัมภ์แบบระยะยาว
- ✦ เพิ่มนักจัดการรายการคดีสำหรับดูแลครอบครัวอุปถัมภ์โดยเฉพาะ

จะเปลี่ยนผ่านสู่การเลี้ยงดูแบบครอบครัวต้องแก้ไขหลายด้าน

เพื่อส่งเด็กไปสู่การเลี้ยงดูแบบครอบครัว รัฐต้องพัฒนาระบบบริหารจัดการในหลายด้าน ทั้งในเรื่องระบบที่พร้อมส่งเด็กออกจากสถานรองรับ เงินสนับสนุนที่เพียงพอและถ้วนหน้า ไปจนถึงการศึกษา ติดตาม และประเมินเด็กที่เข้าสู่การเลี้ยงดูแบบครอบครัวเพื่อนำไปสู่การพัฒนาต่อไปในอนาคต

พัฒนาระบบจับคู่ เพิ่มโอกาสให้เด็กได้บ้านใหม่

การจะเปลี่ยนผ่านสู่การเลี้ยงดูแบบครอบครัวต้องอาศัยทั้งข้อมูลและการพัฒนาระบบที่ช่วยอำนวยความสะดวกจากภาครัฐ ในประเทศที่มีครอบครัวอุปถัมภ์จำนวนมาก เช่น อังกฤษ การจะเป็นครอบครัวอุปถัมภ์ได้ต้องผ่านขั้นตอนต่อไปนี้

1. มีการสมัครเป็นครอบครัวอุปถัมภ์และแจ้งคุณสมบัติของเด็กที่ต้องการรับอุปถัมภ์ เช่น อายุหรือเพศ

2. เข้ารับการอบรม การตรวจเยี่ยมบ้าน การตรวจสอบประวัติรวมถึงสภาพความเป็นอยู่ เพื่ออนุมัติหรือปรับปรุงให้พร้อมต่อการอุปถัมภ์เด็ก

3. เมื่อผ่านการอบรมและตรวจสอบจากรัฐ รายชื่อของครอบครัวก็จะถูกบรรจุอยู่ในรายชื่อครอบครัวที่พร้อมอุปถัมภ์เด็ก เมื่อมีเด็กที่เจ้าหน้าที่เห็นว่าเหมาะสมที่จะให้อุปถัมภ์ เจ้าหน้าที่จะส่งข้อมูลของเด็กมายังครอบครัว เพื่อให้เลือกที่จะรับอุปถัมภ์หรือไม่ หากเลือกที่จะรับ ต้องรอให้เจ้าหน้าที่แจ้งกลับมาก่อนว่าได้รับเลือกหรือไม่ ถ้าถูกเลือกจึงจะสามารถอุปถัมภ์เด็กได้²⁹

ดังนั้น หากต้องการจะเพิ่มครอบครัวอุปถัมภ์เพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่าน สิ่งแรกที่รัฐต้องเริ่มแก้ไขคือการเพิ่มพื้นที่ให้เด็กและผู้พร้อมอุปถัมภ์เด็กเจอกันง่ายขึ้นผ่านข้อมูลที่เป็นระบบ เพื่อให้เด็กไม่ต้องรอให้ถูกค้นพบในสถานรองรับ ส่วนผู้ที่พร้อมอุปถัมภ์ก็ไม่จำเป็นต้องไปหาเด็กถึงที่เช่นในปัจจุบัน

- เพิ่มระบบรายชื่อ (waiting list) สำหรับครอบครัวที่พร้อมอุปถัมภ์เด็ก

รัฐควรมีการจัดทำระบบรายชื่อผู้ที่พร้อมอุปถัมภ์เด็กไว้ก่อนล่วงหน้า โดยต้องมีข้อมูลของผู้ที่ต้องการรับอุปถัมภ์อย่างครบถ้วนก่อนที่จะเข้าสู่ขั้นตอนของการรับอุปถัมภ์เด็ก

การที่มีข้อมูลของครอบครัวที่พร้อมอุปถัมภ์รอไว้ก่อนแล้ว จะเป็นการลดขั้นตอนที่ต้องรอให้เด็กและผู้ที่ต้องการรับอุปถัมภ์เด็กมาเจอกันที่สถานรองรับ เปิดโอกาสให้ผู้ที่เคยมีประสบการณ์อุปถัมภ์เด็กมาก่อนได้ทำหน้าที่ในการดูแลเด็กได้ โดยเฉพาะกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น

เด็กในสถานรองรับที่ต้องการการดูแลเอาใจใส่ที่พิเศษมากกว่าเด็กทั่วไป และยังทำให้เกิดการจับคู่ระหว่างเด็กและครอบครัวที่พร้อมอุปถัมภ์ได้ง่ายมากขึ้น

- เพิ่มระบบจับคู่เด็กกับความต้องการของครอบครัว โดยที่ไม่ต้องรอให้ไปเจอกันในสถานรองรับ

เมื่อมีข้อมูลพร้อมทั้งครอบครัวที่พร้อมอุปถัมภ์และเด็กที่จะเข้าไปอยู่กับครอบครัวอุปถัมภ์ รัฐควรสร้างพื้นที่ให้ทั้งสองฝ่ายผ่านการประเมินความเหมาะสมของเจ้าหน้าที่ โดยให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้คัดกรองว่าเด็กควรได้ไปอยู่ในครอบครัวอุปถัมภ์ครอบครัวใด และเด็กมีความสมัครใจจะไปหรือไม่ แทนที่จะเป็นการเลือกเด็กตั้งแต่ในสถานรองรับดังเช่นในปัจจุบัน

สนับสนุนเงินให้พ่อต่อการเลี้ยงดูเด็ก

เงินสนับสนุนเป็นหนึ่งในแรงจูงใจที่จะสามารถเพิ่มจำนวนครอบครัวอุปถัมภ์ได้หากรัฐสนับสนุนให้ครอบครัวอุปถัมภ์มากพอ อย่างไรก็ตามการเพิ่มเงินสนับสนุนก็ต้องมาพร้อมกับการตรวจสอบครอบครัวที่จะอุปถัมภ์เด็กอย่างเข้มงวด เพื่อไม่ให้การรับอุปถัมภ์กลายเป็นช่องทางทำกินของผู้ไม่ประสงค์ดี

- เพิ่มเงินสนับสนุนครอบครัวอุปถัมภ์ตามพื้นที่และค่าเงินเฟ้อ

เงินสนับสนุนครอบครัวอุปถัมภ์ควรเพิ่มขึ้นตามพื้นที่ที่เด็กอยู่อาศัยและค่าเงินเฟ้อ เพื่อให้เพียงพอต่อการยังชีพของเด็กและไม่เป็นภาระให้กับครอบครัวอุปถัมภ์มากเกินไป และควร

สนับสนุนเด็กตามช่วงวัยมากกว่าการให้เงินอัตราคงที่และไม่เพียงพออย่างในปัจจุบัน

- ทำให้การสนับสนุนครอบครัวอุปถัมภ์เป็น 'สวัสดิการ'

การสนับสนุนครอบครัวอุปถัมภ์อย่างถ่วงหน้าจะเป็นการจูงใจให้รับเด็กไปอุปถัมภ์มากขึ้น เนื่องจากมีรัฐเข้ามาช่วยแบ่งเบาค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงเด็ก และลดแนวคิดเรื่องต้นทุนในการเลี้ยงเด็กเพื่อหวังผลตอบแทนในภายหลัง

พัฒนาระบบติดตามและประเมินนโยบาย

การติดตามและประเมินนโยบายเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การดำเนินนโยบายกับเด็กมีประสิทธิภาพโดยมีประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ แต่การจะติดตามและประเมินผลนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีทั้งข้อมูลและบุคลากรที่เพียงพอ

- เพิ่มการศึกษาผลลัพธ์ของเด็กทั้งในสถานรองรับและครอบครัวอุปถัมภ์แบบระยะยาว

เพื่อให้การประเมินนโยบายสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาผลลัพธ์ของเด็กทั้งในด้านสุขภาพกายและจิต ผลการเรียนรู้ และปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ อาทิ สภาพความเป็นอยู่ จึงเป็นส่วนสำคัญที่รัฐต้องเร่งพัฒนา

การศึกษาเกี่ยวกับตัวเด็กย่อมทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อมีการดำเนินตามแผนนโยบายที่ได้วางไว้ และทำให้รัฐสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างทันท่วงที และมีข้อมูลที่จะคาดการณ์อนาคตได้อีกด้วย

- เพิ่มนักจัดการรายกรณีสำหรับดูแลครอบครัวอุปถัมภ์โดยเฉพาะ

การติดตามและประเมินนโยบายจะทำได้ไม่เลยหากขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญและอยู่กับเด็กมาตั้งแต่เริ่มกระบวนการ นักจัดการรายกรณีจึงเป็นบุคคลสำคัญที่รัฐควรเร่งเพิ่มจำนวน โดยเฉพาะนักจัดการรายกรณีที่ต้องดูแลครอบครัวอุปถัมภ์ ซึ่งต้องเดินทางไปเยี่ยมเด็กที่อยู่ในครอบครัวเหล่านั้น เพื่อให้การติดตามดูแลเด็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เชิงอรรถ

1. THE PEOPLE, “ ‘น้องเนย’ จากเด็กที่ถูกทิ้งกลางทุ่งนา สู่อุปการะจากครอบครัวอุปถัมภ์”, 19 เมษายน 2023.

2. UNICEF พฤษภาคม 2015, การศึกษาทบทวนด้านการเลี้ยงดูทดแทนในประเทศไทย นโยบายสู่การปฏิบัติโดยมุ่งเน้นเด็กที่ได้รับผลกระทบจากเอชไอวี/เอดส์(CABA).

3. Ladaphongphatthana, K., Lillicrap, A., & Thanapanyaworakun, W. (2022). *Counting every child, identifying over 120,000 children in residential care in Thailand*.

4. รายงานประจำปี 2564, กรมกิจการเด็กและเยาวชน, 27 เมษายน 2565.

5. สถานรองรับในความหมายนี้ได้แก่ สถานสงเคราะห์ ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็ก และสถาบันเพาะกล้าคุณธรรม

6, 14. Judy Sebba, David Berridge, Nikki Luke, John Fletcher, Karen Bell, Steve Strand, Sally Thomas, Ian Sinclair, Aoife O'Higgins, (2015), The Educational Progress of Looked After Children in England: Linking Care and Educational Data, <https://www.education.ox.ac.uk/wp-content/uploads/2019/05/Linking-Care-and-Educational-Data-Overview-Report-Nov-2015.pdf>.

7. Department for Education, United Kingdom. (16 November 2023). Department

for Education, <https://explore-education-statistics.service.gov.uk/find-statistics/children-looked-after-in-england-including-adoptions>.

8, 10. Isranews, (28 พฤษภาคม 2566), ‘เด็กโตนอกบ้าน’ กระทบศักยภาพความเป็นมนุษย์ แก้ได้ด้วย ‘ครอบครัวเข้มแข็ง’, สำนักข่าวอิศรา.

9. Marian J. Bakermans-Kranenburg, Howard Steele, Charles H. Zeanah, Rifkat J. Muhamedrahimov, Panayiota Vorria, Natasha A. Dobrova-Krol, Miriam Steele, Marinus H. van IJzendoorn, Femmie Juffer, and Megan R. Gunnar, (December 2011), Attachment and Emotional Development in Institutional Care: Characteristics and Catch-Up, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4166527/>.

11, 13. E.L.L. Strijbosch, J.A.M. Huijs, G.J.J.M. Stams, I.B. Wissink, G.H.P. van der Helm, J.J.W. de Swart, Z. van der Veen, (2015), The outcome of institutional youth care compared to non-institutional youth care for children of primary school age and early adolescence: A multi-level meta-analysis, <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2015.09.018>.

12, 17. THE PEOPLE, “ ‘น้องเซ็น’ ชีวิตใหม่ในครอบครัวอุปถัมภ์ที่เต็มเต็มความรัก”, 19 เมษายน 2023.

15. The Fostering Network, Fostering statistics, <https://www.thefosteringnetwork.org.uk/advice-information/all-about-fostering/foster->

ing-statistics. และ Office of National Statistics, (26 September 2023), Kinship care in England and Wales: Census 2021, <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/birthsdeathsandmarriages/families/articles/kinshipcareinenglandandwales/census2021#kinship-care-in-england-and-wales-data>.

16. Australian Government, Australian Institute of Health and Welfare, (15 June 2022), Child protection Australia 2020–21, <https://www.aihw.gov.au/reports/child-protection/child-protection-australia-2020-21/contents/out-of-home-care/what-type-of-placements-were-children-in>.

18. ““ครอบครัวอุปถัมภ์” ศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม”, กรมกิจการเด็กและเยาวชน.

19, 29. GOV.UK, Becoming a foster parent in England, <https://www.gov.uk/becoming-foster-parent/after-youve-applied>.

20. มนสิการ กาญจนะจิตรา และคณะ, การตัดสินใจด้านการเจริญพันธุ์ของคนเจนวาย Gen Y and Fertility Decisions, https://ipsr.mahidol.ac.th/wp-content/uploads/2022/03/07_Manasigan-Gen-Y.pdf

21. รายงานการสำรวจและการศึกษาเพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมประจำปี 2561 เรื่องที่ 1 ทศนคติและปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการมีบุตร

22. THE PEOPLE, “ครอบครัวอุปถัมภ์เติมเต็มชีวิตด้วยสายสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันผ่านความรัก”, 19 เมษายน 2023.

23. ประกาศกรมกิจการเด็กและเยาวชน ที่ 298/2558 เรื่องกำหนดอัตราและหลักเกณฑ์อัตราและหลักเกณฑ์การจ่ายเงินช่วยเหลือเด็กกำพร้าครอบครัวอุปถัมภ์ และ/หรือช่วยเหลือเครื่องอุปโภคบริโภคแก่เด็กตามความจำเป็น.

24. กษิต์เดช คำพูน, “ยกระดับค่าจ้างขั้นต่ำไทย ให้ไปถึงค่าจ้างเพื่อชีวิต,” 101 Public Policy Think Tank, 29 กันยายน 2022, 101pub.org/minimum-wage-to-living-wage/.

25. สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, รายงานบัญชีกระแสการโอนประชาชาติ ปี 2564. ผู้เขียนคำนวณเฉพาะเงินโอนครัวเรือนและทรัพย์สินเงินออมเท่านั้น

26. สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, รายงานบัญชีกระแสการโอนประชาชาติ ปี 2564.

27. Government of Western Australia Department of communities, Financial Support Information Family or Foster Carer Subsidy, https://www.wa.gov.au/system/files/2023-07/fostering_financial_support_info.pdf.

28. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, “พม. รวมพลังพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คุ่มครองเด็ก พ.ศ. 2546 บูรณาการกับภาคีเครือข่ายคุ้มครองเด็กอย่างทันท่วงที”, 29 สิงหาคม 2021

ผู้วิจัยหลัก

พิชชากร เรืองเดชาวิวัฒน์

ติดต่อ

pitchakorn.ruang@gmail.com

contact.101pub@gmail.com

นักวิจัยนโยบายสาธารณะ 101 PUB สนใจใน
เรื่องกฎหมายมหาชน ประวัติศาสตร์ และแนว
ขึ้นชอบการวิเคราะห์กฎหมาย และตั้งข้อสงสัย
ในเรื่องการพัฒนากฎหมายให้ทันสมัย

101 PUB หรือ 101 Public Policy Think Tank - ศูนย์ความรู้นโยบายสาธารณะ
เพื่อการเปลี่ยนแปลง มุ่งทำงานวิจัยด้านนโยบายสาธารณะไทยในบริบทโลกใหม่
เราทำงานวิเคราะห์ ออกแบบ ขับเคลื่อน และสื่อสารนโยบายสาธารณะ บนฐาน
วิชาการ ฐานการพัฒนา และฐานประชาธิปไตย

www.101pub.org

101PUB

@101_PUB

@101_pub

contact.101pub@gmail.com